

Ebajasmiiinide lõhnavikerkaar

Kohe kui sirelid on õitsemise lõpetanud, alustab harilik ebajasmiiin. Ja seejärel teised liigid, viimasena puhkeb juulis õide hall ebajasmiiin.

Ebajasmiiin püüab tähelepanu ainult õitsemise ajal, aga siis teeb ta seda tõesti täie rauaga. Õitsev põõsas võib olla kas või teisel pool maja peidus – aeda jõudes leiab ka võõras ta kohe üles.

Ebajasmiiini õite magus lõhn on vänge ega meeldigi kõigile. Kuid palju sordid on mahedama aroomiga ning mõned isegi metsmaasika- või apelsinilõhnalised. Eriti tundliku ninaga aiasõber võib aga valida lausa lõhnatute õitega põõsa.

Harilik ebajasmiiin (*Philadelphus coronarius*) on meie aedades üks levinumaid ilupõõsaid. Seda vähenõudlikku, vastupidavat ja pikaealist liiki on Euroopa aedades kasvatatud juba alates XVI sajandist. Põõsas kasvab umbes 2 m kõrguseks, vanemas eas on tal kestendavad võrsed. Lehed on iseloomulikult karvased. Harilik ebajasmiiin õitseb ebajasmiiinidest kõige varem, alustades juunis kohe pärast harilikku sirelit. Tugeva lõhnaga õied on kreemikasvalged ning paiknevad 5–7 kaupa püstistes kobarates.

REPRO

Harilik ebajasmiiin pole küll pinna suhtes teab mis nõudlik, aga õitseb rikkalikumalt ikkagi siis, kui kasvab parasniiskes ja viljakas mullas.

Kollased ja valgekirjud lehed

Harilikul ebajasmiiinil on palju sorte. Erekoollaste lehtede tõttu jääb eriti meelde 'Aureus'. Selle kompaktse põõsa kollast lehtetooni peetakse küll püsivaks, aga lehevärvi aitab veelgi värskendada põõsa noorendamine mõne aasta tagant. Istutuskoha valides arvestage, et keskpäevane suvepäike võib leheservi põua ajal pisut kõrvetada.

Harilikul ebajasmiiinil on ka valgekirjude lehtedega sort 'Variegatus'.

Sort 'Compactus' (tuntud ka nime all 'Nana') on väga tihe poolkerakuju-line põõsas, mis moodustab kuni 1 m kõrguse mütika. Sort sobib hästi sümboolseks hekiks või piirdeks.

Suur ja karvane

Juunis-juulis, umbes kaks nädalat pärast harilikku ebajasmiiini, õitseb **laialehine ebajasmiiin** (*P. pubescens*). Ta on harilikust ebajasmiiinist tunduvalt kõrgem, põõsas kasvab 3–4 meetri kõrguseks ja mõnikord isegi üle selle. Lehed on alt tihedalt hallikarvased. Õied ei

Neitsilik ebajasmiiin.

lõhna nii tugevasti kui harilikul ebajasmiiinil, need võivad olla isegi lõhnata.

Laialehisel ebajasmiiinil eristatakse teisendit var. *verrucosus*, mille lehed on suuremad ja mitte nii karvased. Teisend on õitsemiselt varasem, alustades kohe pärast harilikku ebajasmiiini.

Nõrgema aroomiga või lõhnata

Ilma lõhnata on **lõhnata ebajasmiiini** (*P. inodorus*) kerajad õied. Samuti ei lõhna kuigivõrd **õhukeselehine ehk ahtalehine ebajasmiiin** (*P. tenuifolius*).

Vaevutuntava lõhnaga on **Lewis ebajasmiiin** (*P. lewisii*), mille põõsas on keskmist kasvu ja püstiste okstega.

Maasikalõhna meenutavad **värd-ebajasmiiini** (*P. × lemoinei*) õied, nende mahedam aroom on enamasti kõigile vastuvõetav. See hübriid (*P. coronarius* × *P. microphyllus*) sündis XIX sajandi lõpus. Värd-ebajasmiiini kroonlehed on kitsad ja õied jätavad elegantse mulje. Ka lehed on väikesed ja kitsad.

Lopsakad täidisõied

Neitsilik ebajasmiiin (*P. × virginialis*) on püstise kasvuga umbes 2,5 m kõrgune põõsas. Täidisõielistest ebajasmiiinidest on ta üks populaarsemaid. See hübriidliik on aluse pannud ka paljudele sortidele.

Neitsilik ebajasmiiin on kiirekasvuline, põõsal on kaarduvad oksad ja 3,5cm läbimõõduga hurmavalt lõhnavad pooltäidisõied. Sordil 'Schneesturm' on veidi suuremad (läbimõõt 4 cm) puhasvalged täidisõied, põõsas on umbes 3 m kõrgune.

Sort 'Manteau d'Hermine' on madal (0,8–1 m) ja pisut laiuv kompaktne põõsas hallikasrohelise lehestikuga. Kreemikad täidisõied lõhnavad tugevasti. Täidisõite austajate seas on see sort üsna levinud ja hinnatud just oma nõrgema kasvu tõttu.

ÕIEKONVEIER

Poolteist kuud õisi

Ebajasmiiinid õitsevad küll lühikest aega, kuid liike ja sorte kombineerides kestab nende õitseae kokku oma poolteist kuud.

Liik	Õitseae
Harilik ebajasmiiin	Juuni
Laialehise ebajasmiiini teisend var. <i>verrucosus</i>	Juuni
Ahtalehine ebajasmiiin	Juuni
Laialehine ebajasmiiin	Juuni-juuli
Lewis ebajasmiiin	Juuni-juuli
Värd-ebajasmiiin	Juuni-juuli
Neitsilik ebajasmiiin	Juuni-juuli
Hall ebajasmiiin	Juuli

Harilik ebajasmiiin 'Aureus'.